

CETĂȚEAN ROMÂN – CETĂȚEAN EUROPEAN

PROIECT DE LECȚIE

CRISTINA GILĂ*

DATA: 17 ianuarie 2005

CLASA: a XI a F

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Colegiul Național Pedagogic "Constantin Brătescu"

DISCIPLINA OPȚIONALĂ: Integrare Europeană

TITLUL LECȚIEI: Cetățean român – cetățean european

PROPUNĂTOR: prof. Cristina Gilă

TIPUL LECȚIEI: transmitere și însușire de noi cunoștințe

COMPETENȚE GENERALE:

- De a transmite elevilor cunoștințe privind istoria recentă a Uniunii Europene și de a-i ajuta pe tineri să se identifice cu o Europă lărgită;
- Utilizarea informației din surse diferite.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- C1 Căutarea, selectarea informației din surse istorice diferite;
- C2 Argumentarea necesității apartenenței statului român la Uniunea Europeană;
- C3 Identificarea liniilor directe ale strategiei construcției europene, pornind de la surse fundamentale;
- C4 Formarea tinerilor români ca viitori cetățeni europeni, prin promovarea valorilor de toleranță, demnitate, libertate, egalitate, solidaritate, multiculturalitate.

STRATEGII DIDACTICE:

- METODE: conversația euristică, explicația, demonstrația cu ajutorul hărții, descoperirea, problematizarea, „mozaic”

---

* Profesor la Colegiul Național Pedagogic „Constantin Brătescu”, Constanța

- MIJLOACE: texte – Constituția europeană; Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene; Legea nr.21, din 1 martie 1991, a cetățeniei române; harta statelor Uniunii Europene (2004).

BIBLIOGRAFIE:

- Fontaine, Pascal- *Construcția europeană de la 1945 până în zilele noastre*, București, Institutul European, 1998;
- Ionescu, Vasile, Dumitrescu, Nicoleta, Focșeneanu, Vasile – *Istoria Integrării Europene*, manual pentru disciplina opțională *Istoria Integrării Europene*, Pitești, Editura Carminis, 2001
- Legea nr.21, din 1 martie 1991*, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.44/ 6 martie 1991
- [http : //www. carta / drepturilor. htm](http://www.cartadrepturilor.htm)
- [http: //www. efnord. eforie. ro/ spring/ carta. htm](http://www.efnord.eforie.ro/spring/carta.htm)

Secvențele instruirii	Compe- tențe	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Timp	Strategii didactice		Eva- luare
					Metode	Mijloace de învățământ	
Captarea atenției elevilor		Profesorul prezintă importanța cunoașterii cetățeniei europene și necesitatea integrării României structurilor Uniunii Europene. Există o legătură între teme și lecții, astfel că verificarea și predarea în lecție va fi concomitentă.	Elevii ascultă	2min.	Explicația	Harta Uniunii Europene (2004)	Evaluare orală- dialog
		Analizați textul: “Scopul Uniunii Europene nu este supunerea prin forță pentru a unifica Europa, ci pur și simplu puterea dreptului comunitar.” <ul style="list-style-type: none"> Pe ce principiu se întemeiază efortul de unificare a Europei? 	Discutarea și comentarea textului	5 min.	Conversația euristică	Text „Tratatul de la Maastricht”	
Prezentarea conținutu- lui lecției și dirijarea învățării		Profesorul anunță că se va desfășura o activitate de învățare prin colaborare/ cooperare. Subiectul lecției va fi: <i>Cetățean român-cetățean european</i> . Scrie titlul lecției pe tablă. Comunică elevilor competențele		2 min.	„Mozaic”	Harta Uniunii Europene (2004)	

		<p>lecției. Așa cum sunt obișnuiți elevii vor constitui grupurile inițiale – grupuri casă.</p> <p>Pentru că în general colectivele de elevi sunt în jur de 26-28 persoane, se constituie 6-7 grupe de învățare.</p> <p>Fiecare va trebui să învețe toată lecția, dar fiecare va deveni expert în una din părțile lecției, pe care o va preda celorlalți.</p> <p>Profesorul stabilește îndatoririle elevilor din fiecare grup de experți: un moderator, un raportor, un secretar, un elev cronometrează timpul discuțiilor</p>	<p>Elevii își notează titlul.</p> <p>Elevii vor constitui grupuri de 4, după regulile amintite.</p>	<p>3 min.</p> <p>20 min.</p>	<p>Explicația</p> <p>Activitate pe grupe</p>		
	C1	<p>Problemele de discutat pe această temă sunt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea cetățeniei române-1 martie 1991 2. Cetățenia europeană – o nouă identitate (Maastricht 1992) 3. Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene (Nisa – dec. 2000) 4. Constituția europeană 	<p>Elevii notează problemele de discutat</p>		<p>Activitate individuală</p> <p>Activitate pe grupe</p> <p>Conversația euristică</p>	<p>Fișa nr.1-Legea nr 21, din 1 martie 1991 a cetățeniei române</p> <p>Fișa nr.2-Cetățenia europeană – o nouă identitate</p>	<p>Fișa 1- timp de lucru: 20 min.</p> <p>Fișa 2- timp de lucru: 20 min.</p>

		și cetățenia europeană Profesorul notează pe tablă planul temei.	Elevii notează în caiete planul temei.			Fișa nr.3- Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene Fișa nr.4 – Constituția Europeană	Fișa 3 - timp de lucru: 20 min.
	C3	Profesorul dă fiecărui membru al grupului o fișă de învățare (fișa 1, fișa 2, fișa 3, fișa 4) care conține textul de studiu și întrebări care ghidează lectura textului.	Se numără până la 4, astfel încât fiecare membru al grupei să aibă un număr de la 1 la 4.	Demonstrația cu ajutorul hărții			Fișa 4 timp 20 min.
	C4	<i>Noile grupuri formate sunt grupurile de experți.</i>	Toți elevii cu numărul 1 vor forma un grup și vor primi fișa nr.1, cei cu numărul 2 vor forma alt grup și vor primi fișa nr.2 etc.	Explicația		Harta statelor din Uniunea Europeană (2004)	Observarea sistematică a elevilor privind utilizarea materialelor auxiliare
		Regulile în grupul de experți sunt amintite de profesor:	Fiecare elev din grupul de experți citește și comentează textul, rezolvă cerințele de pe fișă.	Activitate pe grupe			
	C1	1. Toată lumea participă;	Elevii acordă atenție sporită părților din text	Observația Explicația			
	C3	2. Nimeni nu domină;					
		3. Grupul cade de acord asupra sensului întrebării sau cerințelor, înainte de a răspunde;					
		4. Pot reformula cu propriile cuvinte, pentru a fi siguri că toți membrii grupului au înțeles cerința;					
		5. Toată lumea se ocupă de același lucru.					

		<p>Aceste reguli sunt scrise pe o foaie de flipchart care se fixează înainte, pe flipchart pentru a fi vizualizată de toți elevii.</p> <p>Profesorul le reamintește că au sarcina de a învăța împreună materialul din fișă , pentru că urmează să se întoarcă la grupul lor original și să predea ce au învățat.</p> <p><i>Grupurile de experți predau grupurilor casă</i></p> <p>Profesorul observă și intervine pentru a lămurii problemele neînțelese.</p>	<p>unde se află răspunsurile la întrebări.</p> <p>Elevii revăd regulile.</p> <p>Elevii lucrează</p>		<p>Conversația euristică</p> <p>Explicația</p> <p>Activitate pe grupe</p>		<p>Observarea sistematică a elevilor privind implicarea activă în rezolvarea sarcinii, se completează lista de control Fișa nr.5</p>
	C1		<p>Elevii din grupele de experți si-au încheiat lucrul, fiecare pers. se întoarce la <i>grupa sa inițială-casă</i>, unde predă</p>	5 min.	<p>Conversația euristică</p>		
	C3		<p>celorlalți conținutul pregătit. Pun colegilor întrebări legate de fragmentul predat pentru a verifica înțelegerea acestuia. Dupăîncheierea</p>		<p>Explicația</p>		
	C4	<p>Profesorul supraveghează demersul și intervine cu explicații, întrebări dacă este necesar.</p>			<p>Demonstrația cu ajutorul</p>		

			activității, elevii pot pune întrebările neclarificate, întregii clase, poate răspunde orice expert din alte grupuri.		textelor din fișe Descoperirea		
Pealizarea feed-back- ului	C2	<i>Evaluarea procesului</i> Aderarea la Uniunea Europeană este o necesitate? Dacă da, de ce? Dacă nu, de ce? Listați argumentele. Ar trebui ca fiecare cetățean să se implice în crearea Europei unite? Dacă da? Argumentați. Dacă nu? Argumentați.	Elevii răspund la întrebări. Elevii vor nota argumentele .	12 min.	Problemati- zarea Explicația	Harta Uniunii Europene	Evaluare orală- dialog
Asigurarea retenției și transferu- lui		Formularea temei pentru acasă Elevii trebuie să rețină termenii cheie ai lecției. Elevii vor căuta imagini de la momentul semnării Constituției europene-29 octombrie 2004 și noi informații despre integrarea României în Uniunea Europeană pe adresa: http://www.infoeuropa.ro	Elevii ascultă și își notează tema.	1 min.	Conversația		

LEGEA NR.21 DIN 1 MARTIE 1991 CETĂȚENIEI ROMÂNE

„**Art. 1.** - Cetățenia română exprimă apartenența unei persoane la statul român. Cetățenii români sunt egali în drepturi în fața legii; numai ei pot fi admiși în funcțiile publice, civile și în cele militare. Cetățenii României se bucură de protecția statului român[...]. **Art. 4.** - Cetățenia română se dobândește prin: a) naștere; b) înfiere; c) repatriere; d) acordarea la cerere [...].

Procedura acordării cetățeniei Art. 12. - Acordarea cetățeniei române, atât la cerere cât și în cazul repatrierii, se face, prin hotărâre a Guvernului, care se publică în Monitorul Oficial al României. **Art. 13.** - Cererea de acordare a cetățeniei române se face personal sau prin mandatar cu procură specială și autentică și va fi însoțită de acte care dovedesc îndeplinirea condițiilor[...]. **Art. 20.** Persoana căreia i se acordă cetățenia română depune, în termen de 6 luni, în fața ministrului justiției sau a subsecretarului de stat delegat anume în acest scop, jurământul de credință față de România[...]. **Art. 22.** - Dovada cetățeniei române se face cu buletinul de identitate, pașaportul sau certificatul de naștere. Cetățenia copilului până la vârsta de 14 ani se dobândește cu certificatul de naștere, însoțit de buletinul de identitate sau pașaportul oricăruia dintre părinți [...].

Pierderea cetățeniei române Art. 24. - Cetățenia română se poate pierde prin: a) retragerea cetățeniei române; b) aprobarea renunțării la cetățenia română; c) în alte cazuri prevăzute de lege. Cetățenia română se poate retrage persoanei care: a) aflată în străinătate, săvârșește fapte deosebit de grave prin care vatamă interesele statului român sau lezează prestigiul României; b) aflată în străinătate, se înrolează în forțele armate ale unui stat cu care România a rupt relațiile diplomatice sau cu care este în stare de război; c) a obținut cetățenia prin mijloace frauduloase.”

Aplicații

1. Definiți cetățeanul.
2. Arătați modul în care se dobândește cetățenia română.
3. Cum poți dovedi că ești cetățean român?

Exerciții de fixare a cunoștințelor

1. Identificați în text modul în care se poate pierde cetățenia română.
2. Identificați pe hartă statele membre ale Uniunii Europene și statele în curs de aderare.

CETĂȚENIA EUROPEANĂ – O NOUĂ IDENTITATE (Rezumat)

Cetățenia europeană a fost definită prin *Tratatul asupra Uniunii Europene*, semnat în anul 1992, la Maastricht. Incluzând drepturi, obligații și participarea la viața politică, cetățenia europeană vizează consolidarea imaginii și a identității Uniunii Europene și implicarea mai profundă a cetățeanului în procesul de integrare europeană. Articolul 17 al *Tratatului de constituire a Comunității Europene* stipulează că este cetățean al Uniunii Europene orice persoană având naționalitatea unuia dintre statele membre.

Cetățenia Uniunii Europene vine în completarea cetățeniei naționale, ea se suprapune, fără a se substitui, cetățeniei naționale, făcând posibilă exercitarea unora dintre drepturile cetățeanului Uniunii pe teritoriul statului membru în care locuiește. Cetățenia europeană are la bază principiile comune ale statelor membre, incluse în *Tratatul de la Amsterdam*: principiul libertății, principiul democrației, principiul respectării drepturilor omului și al libertăților fundamentale și principiul statului de drept, și decurge din drepturile fundamentale ale omului și drepturile specifice acordate cetățeanului european. Orice cetățean european are drept de acces la documentele Parlamentului european, ale Consiliului Uniunii Europene, în limita rațiunilor de interes public sau privat. Informarea cetățeanului este considerată o prioritate de către instituțiile europene. Drepturile fundamentale și valorile democratice sunt respectate în statele membre ale Uniunii Europene. În capitolul "*Solidaritatea*" sunt introduse drepturi sociale și economice, precum: dreptul la grevă, dreptul salariaților la informație și consultări, dreptul de a avea atât viață de familie, cât și viață profesională, dreptul la protecție socială și la serviciile sociale din interiorul Uniunii Europene, protecția sănătății. Cetățenia Uniunii Europene oferă drepturi cetățenilor statelor membre și consolidează protecția intereselor acestora. *Tratatul de la Maastricht* instituie 5 categorii de drepturi complementare cetățeniei naționale: dreptul la libera circulație, dreptul la sejur, de stabilire, dreptul la muncă și studiu în celelalte state membre ale Uniunii, dreptul de vot și dreptul de a candida la alegerile pentru Parlamentul european și la alegerile locale în statul de rezidență, ;dreptul de a beneficia pe teritoriul unui stat nemembru al Uniunii Europene de protecție consulară; dreptul de petiție în fața Parlamentului european; dreptul de a apela la Ombudsman-ul european (Avocatul Poporului) pentru examinarea cazurilor de administrare defectuoasă din partea instituțiilor și organismelor comunitare .

Aplicații practice

1. Lucrând în grup, identificați și notați cuvintele cheie conținute în textul despre cetățenia europeană (rezumat).
2. Unde a fost definită pentru prima oară cetățenia europeană ?
3. Cedrepturi și îndatoriri implică cetățenia europeană? Listați-le !

Exerciții de fixare a cunoștințelor

1. Cum este considerată informarea cetățeanului de către Uniunea Europeană?
2. Ce principii ale statelor europene are la bază cetățenia europeană?

Fișa nr.3

CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene a fost proclamată de Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene, urmare a Consiliului European de la Nisa, din 7 decembrie 2000.

Vezi pe internet adresa <http://www.carta/drepturilor.htm>.

Aplicații practice

1. Lucrând în grup, identificați și notați cuvintele cheie pentru textul de mai sus.
2. Grupați prevederile Cartei în cele 3 coloane:

Drepturi economice, sociale

Drepturi politice

Drepturi civile

3. Unde și când s-a decis elaborarea Cartei Drepturilor Fundamentale?

Exerciții de fixare a cunoștințelor

1. Identificați pe hartă statele membre ale Uniunii Europene.

Fișa nr.4

CONSTITUȚIA EUROPEANĂ

Constituția europeană s-a semnat la Roma, pe 29 octombrie 2004. Constituția europeană definește Uniunea Europeană ca uniunea cetățenilor și

statelor Europei. Această Uniune este deschisă tuturor statelor europene care îi respectă valorile și se angajează să le promoveze în comun. Constituția enunță valorile pe care s-a fondat Uniunea: respectul demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și respectul drepturilor omului. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată de pluralism, toleranță, dreptate, solidaritate și nediscriminare.

Libera circulație a persoanelor, a bunurilor, a serviciilor și a capitalurilor, precum și libertatea de stabilire sunt garantate de Uniune în interiorul său. Constituția interzice orice discriminare din cauza naționalității.

Uniunea are ca obiectiv promovarea păcii, a valorilor sale și bunăstarea popoarelor sale. Ea oferă cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție, și o piață unică unde concurența este liberă și nedistorsionată. Ea acționează pentru dezvoltarea durabilă bazată pe o creștere economică echilibrată, pe o economie socială de piață înalt competitivă, un nivel ridicat al protecției și îmbunătățirii calității mediului. Uniunea promovează progresul științific și tehnic, combate excluderea și discriminarea și promovează dreptatea și protecția socială, egalitatea sexelor, solidaritatea între generații și protecția drepturilor copiilor. Uniunea promovează coeziunea economică, socială și teritorială și solidaritatea între statele membre.

Uniunea respectă identitatea națională a statelor membre, inclusiv în ceea ce privește autonomia locală și regională.

Cetățenia Uniunii este complementară cu cea națională și nu o înlocuiește. Constituția afirmă în mod clar drepturile care derivă din cetățenia Uniunii: dreptul de liberă circulație și de liberă stabilire, dreptul de vot și de eligibilitate în Parlamentul european ca și la alegerile municipale, dreptul la protecție diplomatică și consulară, dreptul de petiție în fața Parlamentului european, ca și dreptul de a se adresa mediatorului european și dreptul de a scrie instituțiilor într-o limbă a Uniunii pentru a primi un răspuns în aceeași limbă, dreptul de a participa la viața democratică și de dreptul de acces la documente.

Aplicații practice

1. Lucrând în grup, identificați și notați cuvintele cheie pentru textul de mai sus.
2. Când și unde s-a semnat Constituția Europeană?
3. Identificați 2 valori pe care s-a fondat Uniunea Europeană, cuprinse în Constituția Europeană.
4. Notați obiectivele Uniunii care se referă la cetățenii europeni.

Exerciții de fixare a cunoștințelor

1. Alcatuiți o listă a drepturilor de care se bucură cetățenii Uniunii.
2. Comentați afirmația: „Cetățenia Uniunii este complementară cu cea națională și nu o înlocuiește ”.

Fișa nr. 5**FIȘĂ DE OBSERVAȚIE**

Atitudinea elevului față de sarcina de lucru	DA	NU
1. A urmat instrucțiunile		
2. A cerut ajutorul atunci când a avut nevoie		
3. A cooperat cu ceilalți		
4. A împărțit materialele cu ceilalți		
5. A dus activitatea până la capăt		
6. A făcut curat la locul de muncă		